

(MM)

Arild Wikan gir her i avisen for 19. ds. uttrykk for en merkelig oppfatning om hva krig er. Hvis han oppsøker et bibliotek, noe han tydeligvis misliker - vil han hos den anerkjente britiske folkerettslærde dr. Oppenheim finne definisjonen på side 168 i INTERNATIONAL LAW 6. utg. : "Krig er nåtildags en strid (a contention, a violent struggle) mellom ~~stater~~ ^{stater} ved deres væpnede stridskrefter." Det har derfor ikke noe med de faktiske forhold å gjøre, når Wikan mener at innsats av sivile eller sabotører og etterretningsagenter i britisk tjeneste var regulær krigføring.

I "Krigen i Norge" s. 185 avliver historikeren dr. Hans Fr. Dahl den myte som Wikan forsøker å gjenskape om at "90 pst. av folket foretrakk å erklære tyskerne og nazistene krig på sin egen måte." Dahl forteller nemlig at henimot et par hundre tusen nordmenn stilte sin arbeidskraft til tyskernes disposisjon "til dels til opprettholdelse av vitale deler av Wehrmachts krigsmaskin." Dahl beskriver også den meget omfattende økonomiske kollaps, og han understreker at "i alle bransjer ble tyskernes hjul holdt i gang." Dr. Dahl betegner norsk motstand mot tyskerne og NS som "i overveiende grad en holdningsmotstand." Og dette er selvsagt noe helt annet enn krig i folkerettslig forstand.

At de tyske tropper som var stasjonert i Norge ikke merket noe til militær motstand, ja ikke engang noen "holdningsmotstand", kommer redaktør Henning Storm inn på i en kronikk i Morgenbladet for 9/4 1942. (Storm var pressekonsulent ved Tysklandsbrigaden.) Storm skrev bl.a. : "Hvorbittert det enn kan være er det bare å konstatere at den norske undergrunnsbevegelse på enkelte unntak nær, har gått de tyske okkupasjonsmedlemmer totalt hus forbi. Vi betraktes ikke av tyskerne som tidligere fiender, men som våpenbrødre." Redaktør Storm forteller i samme kronikk at han på en restaurant i Hamburg traff en tysk offiser som hadde vært i fire år på Fornebu. Storm skriver at offiseren konkluderte sitt Norgesopphold som helhet med : "De fleste nordmenn vi kom i berøring med var prima, hjertelige folk. Bare quislingene hadde vi litt vanskeligheter med."

En rekke av de sabotasjeaksjoner som ble utført av kommunister og nordmenn i britisk tjeneste var i direkte strid med både "kretsens" og regjeringen Nygaardsvolds retningslinjer. I LOFOTBOKA 1981 forteller Odd Gjerstad om regjeringens bitterhet mot britene etter Lofotraidene i 1941 : "Regjeringen mente at operasjonene mer hadde rammet sivilbefolkningen enn skadet tyskerne." Da de norske eksilmyndigheter ikke engang var forhåndsinformert om raidene, kan de selvsagt ikke betraktes som norsk statlig krigføring. Dette ble forøvrig fastslått av Lofotoen herredsrett i juni 1956. Etter å ha mottatt en telegrafisk henstilling fra "Kretsen" om å søke hindret oppblussing av kommunistisk sabotasje, holdt Nygaardsvold en tale i BBC den 6. september 1942. I talen sa Nygaardsvold bl.a. : "Under de rådende forhold retter jeg en inntrengende appell til alleom å avholde seg fra individuelle aksjoner som ikke tjener noen fornuftig hensikt, men bare føre til skjerpet terror...Regjeringen har konsekvent inntatt denne holdning, og vi er overbevist om at alle ansvarlige kretser i Norge er enig i den."

Wikan kommer også inn på at nordmenn ble stilt for tysk standrett. Her må det påpekes at de tyske standrettsdommere Latza, Kehr m.fl. ble frifunnet av norsk rett i 1948. I Eidsivatings dom heter det bl.a. : Retten finner at det ikke er i strid med folkeretten å anvende standrett i den situasjon som forelå." Jfr. her H. Sandvik : KRIGSAR MED KOMPANI LINGE s. 62 : "Kompani Linge ble i første rekke utdannet som radiotelegrafister, instruktører og sabotører. Derfor måtte de for det meste operere uten uniform i Norge. En sivil har ingen beskyttelse av krigslovene." (Min. understr.). Om verving til slik tjeneste forteller Rubin Langmo i OPERASJON NORGE s. 33 : "siden du nå lar deg verve av oss, må du straks bryte alle forbindelser med norske myndigheter." (Min. understr.) Hadde det dreiet seg om statlig norsk krigsdeltagelse ville selvsagt et slikt forbud ha vært meningsløst. At selv generel Fleischer ble holdt utenfor omtaler dr. S. Kjelstadli i HJEMMESTYRKENE s. 96 : "De (britene) ønsket heller ikke at Fleischer skulle få vite for mye om det arbeid som pågikk." Jfr. her også C.C.'s intervju med kaptein Odd Jensen i Morgenbladet 26/5 1979, der kapteinen bl.a. forteller : "Ja, jeg arbeidet for SOE (britenes hemmelige tjeneste) Vi hadde en kurerrute direkte til den britiske legasjon i Stockholm."

PS.

Av tidligere innlegg i denne debatten fremgår at enkelte debattanter har den oppfatning at Norge tilhørte de allierte under den annen verdenskrig. Dette er imidlertid ikke tilfelle, jfr. Kong Haakons tale 22/8 1945 : "De allierte har gitt oss vårt land fritt og selvstendig tilbake."